

VÝROČNÁ SPRÁVA

NADÁCIA POLIS ŽILINA

2018

Motto:

**Občanská společnost, alespoň tak jak já jí rozumím,
je prostě jednou z velkých příležitostí pro lidskou odpovědnost za svět.**

Václav Havel

NADÁCIA POLIS naplňa svoje poslanie prostredníctvom verejných kultúrno-vzdelávacích aktivít s medzinárodne uznávanými osobnosťami a rozmanitými témami, ktoré sa dotýkajú všetkých oblastí spoločenského života.

Zážitkovými vzdelávacími aktivitami určenými pre študentov a širokú verejnosť všetkých vekových kategórií sa snaží prispievať k prehĺbovaniu poznania, kritického myslenia, osobnostného rastu, rozvoju charakteru, úcte k hodnotám, vedeniu otvoreného a tolerantného dialógu, skultúrňovaniu verejného priestoru i spoločenského vedomia, obhajobe demokracie, budovaniu lepšej spoločnosti.

V roku 2018 napĺňala Nadácia POLIS svoje poslanie prostredníctvom projektov:

Neformálne zážitkové vzdelávanie s podporou medzigeneračného dialógu (5. ročník)

Žilinský literárny festival (15. ročník)

Prednášky pre študentov (2. ročník)

V rámci projektu Neformálne zážitkové vzdelávanie s podporou medzigeneračného dialógu sme zorganizovali 17 diskusných podujatí s viac ako 80 hosťami zo Slovenska, Českej republiky, Maďarska, Srbska a USA. Počet priamych návštevníkov bol približne 1.500 a ďalšími sú priebežní diváci videozáznamov. Viacerých programov sa aktívne zúčastňovali študenti stredných škôl.

Na univerzitách a na stredných školách sme v partnerstve s CENAA, n.f. pokračovali v prednáškach o Európskej únii, informačnej vojne, alternatívnych faktoch, terorizme, bezpečnosti a extrémizme. Spoluorganizovali sme dve letné školy (25. – 30.6.2018 Summer School - Let's De-fake it! a 14. – 18.5.2018 The Future Revolutions in Central and Eastern Europe), ktorých sa zúčastnilo 50 mladých ľudí zo SR, ČR, Maďarska a Poľska a ktoré sa konali v našich priestoroch.

V dňoch 19.- 20. 4. 2018 prebehlo v našich priestoroch simulované zasadanie Ekonomickej a sociálnej rady OSN a delegáti viacerých krajín riešili otázku pitnej vody a prístup k nej v menej rozvinutých krajinách sveta. Výbor rokoval v španielskom jazyku.

50. výročie invázie do Československa sme si pripomenuli výstavou fotografií Okupácia 1968, ktoré nám zapožičala umelecká galéria SOHO. Výstava bola verejnosti prístupná počas 15. ročníka Žilinského literárneho festivalu, ktorého sme boli tradične spoluorganizátorom.

V partnerstve s JAZZ Collegiom sme zorganizovali prvý jazzový koncert na radnici a v partnerstve s Krajským kultúrnym centrom v Žiline sme spoluorganizovali vianočný koncert v kostole sv. Barbory.

V roku 2018 sme boli tretíkrát partnerom Festivalu demokracie, ktorý je sprievodným programom pražskej konferencie Forum 2000.

O nových možnostiach protinádorovej liečby a o tom, že známe lacné lieky niekedy skrývajú veľké tajomstvá

Boris Cvek, chemik, filozof, jeden z hlavných autorov článku o protinádorovej aktivite antabusu, ktorý bol publikovaný v prestížnom vedeckom časopise Nature, autor konceptu neziskových liekov, vedecký pracovník Inštitútu sociálneho zdravia na Univerzite Palackého v Olomouci (OUSHI)

Peter Tavel, psychológ, teológ, garant konceptu neziskových liekov, vedúci Inštitútu sociálneho zdravia na Univerzite Palackého v Olomouci (OUSHI)

Známe lieky niekedy skrývajú veľké tajomstvá. Medzinárodný tím vedcov na čele s päťnástimi českými výskumníkmi po siedmich rokoch bádania objavil, že starý lacný liek Antabus (s účinnou látkou disulfiram) používaný desiatky rokov pri liečbe alkoholizmu likviduje nádorové bunky.

Moderoval **Jozef Hašto**.

Pri téme neziskového lieku nejde podľa Petra Tavela o to kritizovať farmaceutický priemysel, vďaka nemu sa vyvíjajú lieky, akurát ide o to využiť ich potenciál, ktorý nikto neskúma, lebo sa to finančne neoplatí.

Pri antabuse sa objavil problém, že nemal kto zaplatiť jeho klinické testy, lebo je to liek, ktorý je nepatentovateľný. V tom spočíva podľa Borisa Cveka problém „neziskového“ lieku spojený s otázkou, ako umožniť látkam, ktoré nie sú patentovateľné, aby vo verejnom záujme prešli klinickými testami. „Antabus by pritom mohol byť pilotným príkladom neziskového lieku. Takýchto liekov však môže byť veľa, pokiaľ by sa ukázalo, že v klinických testoch fungujú, viedlo by to k nesmiernemu zlacneniu zdravotnej starostlivosti, čo je tiež verejný záujem. Počujeme, aké je zdravotníctvo drahé a bude stále drahšie, ale nikto sa veľmi nezaobera možnosťou, ako by sa dalo zlacniť a dokonca vytvoriť novú terapiu. V tomto prípade by to bola veľmi moderná terapia, prístupná aj ľuďom v rozvojom svete, kde nemajú prístup k drahým liekom, dokonca ani ku tým, ktoré my tu používame bežne.“

VÝKLAD SNOV (aj s praktickou ukážkou)

Jiří Růžička, klinický psychológ, psychoterapeut, rektor Pražskej vysokej školy psychosociálnych štúdií, spoluautor knihy Výklad snů

Jozef Hašto, psychiater, psychoterapeut, vysokoškolský pedagóg, Bratislava (aj v úlohe moderátora)

Diskusné okruhy:

Čo je snenie a čo je sen? Prečo sa nám sníva? Kedy sa nám sníva? Sníva každý? Máme brať sny vážne? Zmysel snov a ich výklad. Praktická ukážka.

Motto:

Zdá sa, že v snoch sa živo a bezprostredne ocitáme medzi základnými parametrami bytia, o ktorých hovorí neskorý Heidegger. Sú to: zem, nebo, božské a smrteľníci.

Súčasťou podujatia bola autogramiáda a predstavenie knihy Jiřího Růžičku a Oldřicha Čáleka Výklad snů (TRITON, 2016) a knihy Ernesta Hartmana SNY. Podstata a funkcie snívania (Vydavateľstvo – F, 2013).

ODKAZ GIZI FLEISCHMANNOVEJ

Katarína Mešková Hradská, historička, Historický ústav SAV, Bratislava

25.marca 1942 natlačili v Poprade do dobytčích vagónov prvú tisícku židovských žien a dievčat a deportovali ich do Osvienčimu. Bratislavská rodáčka Gizela Fleischmannová pôsobila počas vojny ako vedúca predstaviteľka Pracovnej skupiny, ilegálnej odnože v rámci Ústredne Židovstva. Podarilo sa jej zachrániť tisíce Židov a Židoviek. Životný príbeh tejto odvážnej a pozoruhodnej židovskej aktivistky sa skončil v Osvienčime. Bola zaradená do jedného z posledných transportov, ktorý zo Serede odišiel 17. októbra 1944. Na deportačnom zozname pri jej mene dopísali dve písmená: R. U. – Rückkehr unerwünscht, v preklade: návrat nežiaduci.

Moderovala **Alica Virdzeková**.

Citáty:

Nikam nejdem, zostanem s vami, spolu sme bojovali a spolu budeme znášať náš osud. Gizela Fleischmannová

Gizi Fleischmannová je nesporne najväčšia hrdinka a najslávnejšia martýrka slovenského židovstva. Aron Grünhut

Podujatie sme zorganizovali pre študentov Osemročného Gymnázia Varšavská cesta v Žiline. Otvorené bolo aj verejnosti.

Život a smrť Gizi Fleischmannovej uzatvára dejinnú etapu, ktorú si musíme pripomínať, je to naša vlastná minulosť, ktorá nás raz dobehne, a preto si z nej treba vziať poučenie, poznať historické súvislosti a vedieť sa v tejto téme orientovať. Katarína Mešková Hradská

VÝCHOVA NEVÝCHOVOU (?)

Tim Kimmel, riaditeľ Family Matters, Scottsdale, Arizona, USA

Každý rodič chce pre svoje dieťa len to najlepšie. Ako to však dosiahnuť a o čo sa máme ako rodičia vlastne usilovať? Dnes zažívame boom rôznych prístupov a názorov na to, ako vychovávať deti, aby z nich vyrástli vyrovnané a úspešné osobnosti, ktoré sa dokážu presadiť vo svete a založia stabilnú rodinu. Objavujú sa rôzne alternatívne prístupy vo výchove a mnohé tradičné metódy sa spochybňujú. Náš hosť bude prezentovať prehľad niektorých súčasných trendov fungovania rodiny a prístupov ku výchove detí, pričom sám zastáva koncept rodiny, ktorý je ukotvený v láskavosti, milosrdnosti a dobrotivosti.

Moderoval: **Tibor Máhrík**

Tlmočil: **Ján Máhrík**

Citát:

Láska je záväzok mojej vôle k твоjim potrebám a najlepším záujmom, bez ohľadu na to, čo to bude stáť mňa. Tim Kimmel

Myslím si, že úlohou rodiča je prepojiť sa so srdcom svojho dieťaťa, byť plný milosti. Milosť pritom znamená umožniť dieťaťu aj slobodu vlastného rozvoja, aby sa naučilo niesť zodpovednosť za svoje rozhodnutia a znášať následky svojich zlých rozhodnutí. Tim Kimmel

Dr. Tim Kimmel je zakladateľ a výkonný riaditeľ organizácie Family Matters, ktorá sa viac ako 30 rokov zameriava na budovanie stabilných rodín. Je vyhľadávaným rečníkom v oblasti problematiky manželstva, výchovy detí a rodiny. Najznámejšie jeho knihy sú: Grace Based Parenting, Connecting Church and Home, Grace Filled Marriage. Spolu s manželkou Darcy majú štyri deti a štrnásť vnúčat.

C. S. LEWIS A PODSTATA RADOSTI

Jerry Root, popredný znalec života a diela C. S. Lewisa, Wheaton College, Chicago, USA

Radosť patrí k základným charakteristikám psychického zdravia každého človeka. Ak sa zo života vytráca, niečo nie je v poriadku. Ak ju človek dlhodobo nemá, skôr či neskôr kvalita jeho života výrazne klesne. Čo vieme o radošti? Aká je podstata radošti? Odkiaľ sa berie? Ako ju získať? Prečo sa tak rýchlo stráca?

C. S. Lewis tému radošti považoval za veľmi aktuálnu a potrebnú, aj preto o nej vášnivo písal vo všetkých svojich dielach. Radosť považoval za "hlbokú túžbu v každom z nás, ktorá hľadá patričný objekt", ktorá sa tak stáva indikátorom sveta, ktorý človeka presahuje. Ide o prírodu, o rodinu, o medziľudské vzťahy, ale tiež aj o transcendentnú skutočnosť duchovna.

Moderoval: **Tibor Máhrík**

Tlmočil: **Ján Máhrík**

Citát:

Radosť predstavuje asi najsilnejší motív, ktorý C. S. Lewis rozvíja vo svojich 73 knihách. Spomínam si, že prvýkrát som sa s ním stretol ako študent, keď som čítal jeho knihy pre deti – Narniu. Chcel som sa o ňom dozvedieť viac, tak som začal čítať jeho životopis. Volá sa Prekvapený radošťou. Pre Lewisa bola radosť spojená s myšlienkou túžby, túžby po niečom, čo je tam vonku. Keď som túto knihu prečítal, začal som sa o neho zaujímať, pretože on mi dal slovník, ktorým som vedel vyjadriť to, čo som v duši cítil. Dalo by sa povedať, že všetky jeho knihy rozprávajú o koncepte radošti. Nazýva ju aj sladká túžba či nostalgia. Jerry Root.

Jerry Root pôsobí v Chicagu na Wheaton College. Patrí k najlepším znalcom diela C. S. Lewisa na svete. Prednášal v 31 krajinách sveta na troch kontinentoch. Nedávno dokončil a publikoval dielo "The Quotable Lewis", v ktorej verejnosti predstavil výsledky niekoľkoročného bádania a skúmania diela jedinečného autora C. S. Lewisa.

AKO SA POZERAŤ NA PSYCHOSOMATICKÚ MEDICÍNU ?

Radkin Honzák, psychiater, Praha

Jozef Hašto, psychiater, Bratislava (v úlohe moderátora)

Významný český psychiater a publicista Radkin Honzák je známy svojim jednoznačným príklonom k psychosomatickej medicíne a k celostnému bio-psycho-socio-spirituálnemu prístupu k ľudskému zdraviu.

Diskusné okruhy:

Aký je vzťah ľudského tela a ľudskej duše? Ako súvisí stres, nevyvážený životný štýl a negatívne emócie so vznikom chorôb? Ktoré emócie sú dobré a ktoré zlé? Ako s nimi pracovať? Medziľudské vzťahy a bio-psycho-sociálny model zdravia a choroby.

Súčasťou podujatia bola autogramiáda a ponuka kníh Kníhkupectva Artforum a Vydavateľstva-F.

Citát:

Duše si zaslouží väčšiu pozornosť, než jakou jí věnuje dnešní medicína. Radkin Honzák

ZNIČÍ FACEBOOK DEMOKRACIU?

O klamstvách, konšpiráciach a kritickom myslení

Jakub Goda, bloger, držiteľ Novinárskej ceny za rok 2016 za sériu textov na webe Denníka N

Juraj Smatana, učiteľ, občiansky aktivista, lektor kritického myslenia, Komenského inštitút

Vladimír Šnidl, novinár, autor príručky Klamstvá a konšpirácie, Denník N

Tomáš Čížik, riaditeľ Centra pre európske a severoatlantické vzťahy (aj v úlohe moderátora)

Diskusné okruhy:

Cielené šírenie dezinformácií a konšpirácií ohrozuje dôveru ľudí v demokratickú spoločnosť založenú na právnom štáte a rešpekte k ľudským právam. V diskusii sme so študentami stredných škôl hľadali odpovede na otázky:

Ako vznikajú dezinformácie? Kto a prečo ich vytvára a v čom sú nebezpečné? Ako vyzerajú manipulácie na sociálnych sieťach? Ako sa líšia tradičné a tzv. alternatívne médiá? Znaký nedôveryhodného textu. Najvplyvnejšie dezinformačné médiá. Akému cieľu v skutočnosti slúžia?

Prečo ľudia stále menej a menej rozlišujú medzi serióznymi médiami, ktoré sa opierajú o kódexy novinárskeho remesla a klamlivými propagandistickými webmi? Ako účelne čeliť dezinformáciám?

Aktivita na podporu kritického myslenia, argumentačných zručností a aktívneho občianstva. Úloha školy a štátu. Mala by sa lož trestať? Akú budúcnosť majú dezinformácie, konšpirácie a hoaxy?

Myšlienky:

Židov ľudia obviňovali z rôznych vecí už za čias Krista, potom nasledovali slobodomurári a tajné spolky. Vždy to boli ľudia, ktorí boli iní, ako väčšina. Konšpiračné teórie sa šíria dvetisíc rokov, len teraz sa šíria rýchlejšie. Zuzana Panczová, etnologička

Facebook rozviazal nemému ľudu jazyk a ten začal, po prvý raz vôbec, naozaj diskutovať. Spoločná reč sa však namiesto nástroja dorozumenia zmenila na zbraň hromadného ničenia. Martin M. Šimečka, novinár

VZŤAHOVÁ VÄZBA A ZAČIATKY LÁSKY

Jozef Hašto, psychiater a psychoterapeut

Malé dieťa a matka majú vrodennú potrebu blízkosti a komunikácie. Skúsenosti so vzťahmi sa ukladajú v našom mozgu a nevedome ovplyvňujú naše neskoršie správanie. Najväčší vplyv majú tie z raného detstva.

Čo je to vzťahová väzba? Ako vznikajú a ako sa prejavujú bezpečné a neisté vzťahové štýly? Ako vplývajú na naše utváranie vzťahov a zdravie v dospelosti? Ako umožniť dieťaťu vytvoriť si bezpečnú vzťahovú väzbu s rodičom a aké sú možnosti nápravy pri neistých štýloch? Aké sú hlavné zdroje pocitu bezpečia, lásky, radosti a kde sú korene úzkosti, hanby, nenávisti a smútku?

Počas podujatia si ľudia mohli zakúpiť odbornú literatúru z Vydavateľstva-F.

Moderoval **Tibor Máhrik**.

Motto:

Ako sa zaobchádza s dieťaťom, tak sa bude zaobchádzať so svetom. Peter G. Fedor – Freybergh
Ľudský život začína v dome prarodičov. Peter G. Fedor – Freybergh

ÚTEKY ZA ŽELEZNÚ OPONU

Študenti predstavili 4 konkrétne príbehy ľudí, ktorí v období totalitného režimu 1948 -1989 opustili Československo a emigrovali za železnú oponu, aby získali slobodu:

životný príbeh saleziána dona **Jána Tockého**, ktorý za napätých okolností opustil ČSR, aby si splnil svoj sen a stal sa kňazom. Ďalej príbeh pani **Ľubice Macurovej**, ktorá sa spolu s manželom a sestrou nevrátila z dovolenky na západe a zostala vo Viedni. Príbeh **Vladimíra Mlynára** má podobné príčiny ilegálneho odchodu za hranice, a tými bola najmä náboženská nesloboda. V auguste sme si pripomenuli 50. výročie okupácie ČSSR vojskami Varšavskej zmluvy a nastolenia normalizácie. A to bol dôvod odchodu pána **Emila Diža**, ktorý začal svoj nový život až v ďalekej Austrálii.

Pod pedagogickým vedením **Alice Virdzekovej** prezentovali: **Michal Briš, Samuel Čepela, Barbora Horehájová, Martin Kliment, Zuzana Košturiaková, Tomáš Matušek, Adriana Pešková**

Podujatie sme zorganizovali v partnerstve s Gymnázium Varšavská cesta. Zúčastnili sa ho aj študenti Gymnázia bilingválneho na ul. T. Ružičku.

STAROSTLIVÉ MESTO S BEZPEČNÝMI ULICAMI

Barbora Birnerová, vysokoškolská pedagogička v oblasti sociálnej a rodinnej politiky
Soňa Holúbková, predsedníčka správnej rady Nadácie Krajina Harmónie
Martin Brňak, odborník na témy chudoby a sociálneho vylúčenia
Martin Dubéci, odborník na tému obrany a bezpečnosti

Starostlivosť o druhých a pocit bezpečia sú základné piliere našich životov. Ako to dosiahnuť? Moderoval **Peter Fiabáne**.

Podujatie pripravila iniciatíva PlánZa v spolupráci s nami.

MLÁDEŽ, SLOVENSKO A EURÓPA

Oľga Gyárfášová, sociologička, Inštitút pre verejné otázky, Bratislava
Grigorij Mesežnikov, politológ, Inštitút pre verejné otázky, Bratislava
Janka Mládenková, pedagogička, koordinátorka medzinárodných aktivít, Žilina
Barbora Palušová, študentka, Žilina

Diskusné okruhy:

Aké je postavenie mládeže v demokratickom zriadení? Mládež a demokratizácia na Slovensku.

Aká je generačná optika vo vnímaní procesov spoločenského vývoja? Postoje mládeže.

Hodnotová orientácia mládeže. Výsledky prieskumu Národného demokratického inštitútu medzi mladými ľuďmi vo veku 16 – 29 rokov na Slovensku, v Poľsku a Maďarsku.

Mládež a Európa. Má euroskepticizmus šancu medzi mladými Slovákmi? Výsledky prieskumu nemeckej Bertelsmannovej nadácie medzi mladými ľuďmi vo veku 15 – 24 rokov.

Mládež vs. extrémizmus, konšpirácie, „alt-right“, „new social media“.

Súčasný aktivizmus mládeže. Mládež za slušné Slovensko.

Moderovala **Lucia Faltinová**.

Podujatie sme organizovali v partnerstve s Inštitútom pre verejné otázky.

KRAJINA OKUPOVANÁ, KRAJINA SLOBODNÁ (1968 / 2018)

Jan Vodňanský, spisovateľ, herec, signatár Charty 77 (Praha),

Jakub Zelenka, novinár, Deník N, (Praha),

Ján Benčík, občiansky aktivista, bloger ocenený Bielou vranou (Ružomberok)

Juraj Smatana, učiteľ, občiansky aktivista (Považská Bystrica)

Otváracie podujatie 15. ročníka Žilinského literárneho festivalu. Dialógy o 21. auguste 1968, vojenskom vpáde vojsk Varšavskej zmluvy do Československa. Fakty, spomienky, emócie a príbehy o okupácii. Rozprávanie o mraze prichádzajúcom z Kremľa, ale aj o hrdinských Rusoch protestujúcich na Červenom námestí. O klamstvách komunistického režimu, o ostrovoch slobody a Charte 77. O mediálnej manipulácii a ruskom gangu Noční vlci usadenom na Slovensku. Moderoval **Peter Ničík**.

Hudobní hostia programu:

Jana Koubková, jazzová speváčka (Praha), **Ondřej Kabrna**, klavirista (Praha), **Jan Vodňanský**, pesničkár (Praha).

Súčasťou programu bola výstava fotografií Okupácia 1968. Autori: **Jiří Stivín** (Praha), **Ivan Köhler** (Česká Lípa), **Josef Nový** (Žilina) Kurátor výstavy: **Ivan Köhler**.

Každý človek môže byť slobodný aj v neslobodnej dobe, pokiaľ si nedá zotročiť svoju dušu. Ján Benčík.

Obdobie normalizácie v našich dejinách je obdobím, o ktoré sa zaujímame takmer najmenej, ale mohlo by nám dať takmer najviac. Pretože epizódy ako povstania a podobné heroické vzopätia, kde sa so zbraňou v ruke bojuje, sú skôr výnimky. Ale to každodenné hrdinstvo, kde človek nestojí proti guľometu, ale proti rozhodnutiu, či sa ohne, aby jeho deti mohli ísť študovať, alebo či vymení členstvo v strane, ktorou sám pohŕda, za možnosť robiť prácu, ktorú má rád. To sú tie ozajstné dilemy, ktoré človek zažíval. Juraj Smatana

OZVENY SVETA V UMELECKOM PREKLADĚ

Adam Bžoch, literárny vedec, prekladateľ nízozemskej literatúry, riaditeľ Ústavu svetovej literatúry SAV, Bratislava

Renáta Deáková, redaktorka, prekladateľka z maďarského jazyka, vydavateľstvo ZELENÝ KOCÚR, Budapešť

Martin Prebudila, slovensko-srbský spisovateľ a prekladateľ, šéfredaktor slovenskej redakcie Rádia Nový Sad v Republike Srbsko, Stara Pazova

Dialógy o prekladovej literatúre - veľvyslankyni národných kultúr. O problémoch slovenského umeleckého prekladu a jeho úrovni. O ne/možnosti prekladať poéziu a tvorivosti prekladateľov. O svetovej literatúre v slovenských kníhkupectvách a o dielach slovenských básnikov, prozaikov a dramatikov vo svetových, európskych či exotických jazykoch.

Súčasťou podujatia bola autogramiáda a ponuka kníh Kníhkupectva Artforum.

Moderoval **Ján Filip**.

ĽUDOVÍT ŠTÚR A OSMIČKOVÉ ROKY

Tibor Pichler, filozof, riaditeľ Filozofického ústavu SAV

Peter Zajac, literárny vedec, Ústav slovenskej literatúry SAV

Diskusné okruhy:

Tri tváre Ľudovíta Štúra: polonofil - rusofil - človek západného rozmeru

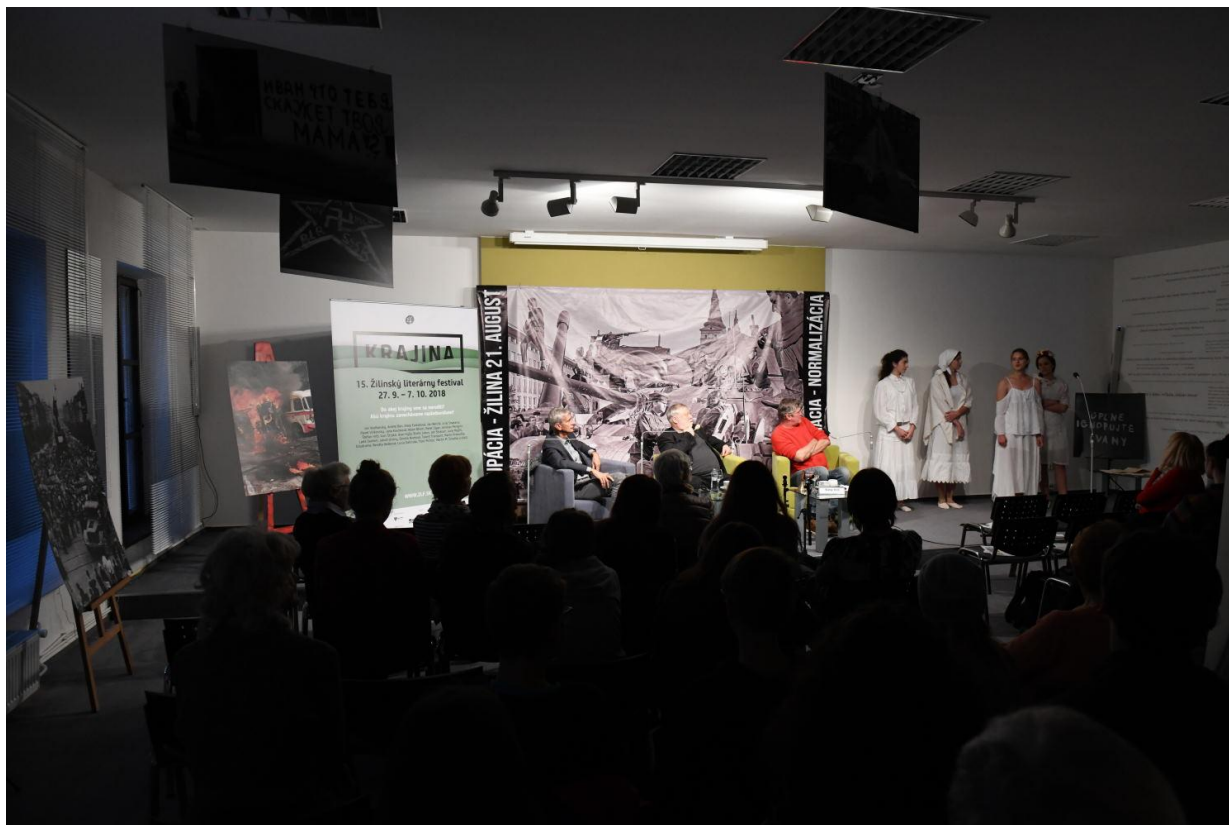
Ľudovít Štúr v dejinách slovenského národa: pohľad na národné hnutie polovice devätnásteho storočia v rokoch 1848, 1918, 1938, 1948, 1989 a 2018

Vzťah Ľudovíta Štúra a romantického národného hnutia k ženám.

V sprievodnom literárnom pásme **Misky strieborné, nádoby výborné** vystúpil recitačný kolektív Gymnázia bilingválneho na ul. T. Růžičku v Žiline vedený **Martinom Benikovským**. Rovnomenná divadelná hra spisovateľky **Jany Juráňovej** patrí k rodinnému striebru slovenskej literatúry. Na národné hnutie okolo Ľ. Štúra a na jeho tradíciu sa pozerá optikou dejinne známych žien tých čias. A tak sa čítankoví superhrdinovia niekedy javia aj ako dosť problematickí páni.

Osoby a obsadenie: **Begúm Tunčerová** - Adela Ostrolúcka, **Petra Štefancová** - Anička Jurkovičová, **Adriana Moravčíková** - Marína Pišlová, **Petra Strýčková** - Antónia Sekovičová

Moderoval **Štefan Hrib**.

"Kto si nevyvolil znášať príkoria na obranu spravodlivosti, ten nepoznal jej svätosť." (Starý a nový vek Slovákov. Bratislava 1994, s. 61)

"Nielen vlády sú zlé, ale aj ľud je často skazený, a vlády len odrážajú jeho kvality." (Slovanstvo a svet budúcnosti. Bratislava 1993, s. 162)

"My chytli sme sa do služby ducha, a preto prejsť musíme cestu života trnistú." (list J. M. Hurbanovi z 18. 4. 1853. In: Listy Ľudovíta Štúra I. - III. Zost. J. Ambruš. Bratislava 1956, zv. 2, list č. 344, s. 281)

IVAN ŠTRPKA ŽIJE SVOJU BÁSEŇ

Ivan Štrpka a Ján Štrasser, spisovatelia

Tichý rebel a majster imaginácie **Ivan Štrpka**, slovenský básnik, textár, esejista, prekladateľ, člen legendárnej básnickej skupiny Osamelí bežci, zrkadlí poéziu, literatúru, kultúru i svet, v ktorom chceme žiť. Vnútorne slobodný, odmietaný normalizátormi kultúry, vášnivý čitateľ a cestovateľ, rozpísaný čitopísateľ a písočiteľ, prekonávač jazyka jazykom, obdivovateľ kameňov, dýchajúci, pohyblivý, verný tomu, čo pokladá za dôležité, hľadá svetlo na konci tunela. Spoluhostíuje **Ján Štrasser**, básnik, textár, publicista, prekladateľ, autor knižky rozhovorov s Ivanom Štrpkom Žiť svoju báseň. Moderoval **Peter Ničik**.

V sprievodnom hudobno poetickom programe zarecitujú verše Jána Štrassera a Ivana Štrpku **Adriána Pešková**, študentka Gymnázia na Varšavskej ceste v Žiline a **Michal Kvaššay**, študent Bilingválneho gymnázia Milana Hodžu v Sučanoch. Piesne Deža Ursínyho s textami Ivana Štrpku a Jána Štrassera zahrajú študenti Konzervatória v Žiline: **Kučerová Terézia** - husle, **Pilarčíková Patrícia** - husle, **Radovan Milan** - viola, **Kašková Klára** - čelo, **Jankech Gabriel** - kontrabas, **Kvočková Helena** - akordeón, **Ondrička Michal** - tenor saxofón, **Urík Tomáš** – spev.

Spievala aj **Jelena Horváthová**.
Aranžmány **Peter Vaňouček**.

Súčasťou podujatia bola autogramiáda a ponuka kníh Kníhkupectva Artforum.

Pražská Nadácia Forum2000 zaradila diskusiu do Festivalu demokracie.

Z prvého literárneho manifestu Osamelých bežcov:

„Angažujeme sa: Za návrat anjelov. Za návrat dobrých anjelov ľudskosti do vašich hláv a citov. Za čistotu úmyslov a mravnú bezúhonnosť činov. Za návrat ľudí k ľudskosti. (Za humanizmus).

RUDOLF FILA – NAČO NÁM JE UMENIE

Dušan Fischer, výtvarník, bývalý člen výtvarnej Skupiny A-R, ktorej členovia boli žiakmi R. Filu
František Mikloško, dlhoročný kamarát výtvarníka R. Filu a výtvarnej Skupiny A-R
Juraj Mojžiš, filmový a výtvarný teoretik, filmový architekt a scénograf, autor monografie o R. Filovi
Peter Zajac, vedec, spoluautor knižného rozhovoru s manželmi Filovcami (Maľovanie/Milovanie)

RUDOLF FILA (1932 – 2015) bol maliar, pedagóg a spisovateľ, výnimočný vzdelanec európskeho formátu, slobodný, múdry a láskavý sprievodca svetom umenia. Dialógy o Rudolfovi Filovi, o jeho schopnosti učiť vidieť, ale aj o tom, čo je gýč, čo je umenie, aké sú jeho tajomstvá, čím nás vie tešiť, provokovať, zraňovať, robiť šťastnejšími a ušľachtilejšími. Moderoval **Peter Ničík**.

Hudobní hostia programu

Alžbeta Turčányová, Guildhall School of Music and Drama, Londýn, spev

Martin Mičian, Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany, klavír

Súčasťou podujatia bola autogramiáda. Knižku Petra Zajaca a Barbary Bodorovej – Haruštiakovej Maľovanie / Milovanie (2011, Vydavateľstvo Michala Vaška), monografie Juraja Mojžiša i ďalšie publikácie z ponuky kníhkupectva Artforum v Žiline bolo možné zakúpiť si počas programu.

Myšlienky:

Odpoveď, ktorú vie dať umenie na hlboké a zdanlivo nezrozumiteľné otázky, má najvzácnejšiu hodnotu. Ničím nenahradiťelnú, ani múdrosťou vedy. Rudolf Fila

Pozerajte, oplatí sa vám to. Na skutočnom umení nevidno politické, priateľské či nepriateľské tendencie. Rudolf Fila

ODLÚČENIE MALÉHO DIEŤAŤA OD RODIČOV. A ČO OSAMELOSŤ V DOSPELOSTI ?

Jozef Hašto, psychiater a psychoterapeut, Bratislava

Juraj Rektor, psychiater a psychoterapeut, primár Psychosociálneho centra v Píerove

Keď dieťa náhle z rôznych dôvodov stratí osobu pre svoju bezpečnú vzťahovú väzbu napr. kvôli chorobe, nehode, či dokonca navždy kvôli úmrtiu, môže to byť pre dieťa traumatická skúsenosť.

Diskusné okruhy:

Ako vplýva odlúčenie malého dieťaťa od rodičov na jeho psychický a celkový ďalší vývoj? Aké sú emočné prejavy dieťaťa po odlúčení? Ako sa dajú minimalizovať riziká? Aký má vplyv na zdravie osamelosť v dospelosti?

Sprievodná videoilustrácia: správanie dvojročného dievčatka Laury pri hospitalizácii bez rodičov

Podujatie bolo pokračovaním diskusie Vzťahová väzba a začiatky lásky, opäť +s možnosťou zakúpenia literatúry Vydavateľstva-F a kníhkupectva Artforum.

Ak má človek skúsenosť s bezpečnou vzťahovou väzbou, priaznivo to ovplyvňuje našu resilienciu – schopnosť rýchlo sa zotaviť zo stresu – a známa je tiež jej protektívna funkcia, teda istá forma ochrany pred vznikom duševných porúch. Jozef Hašto

JAZZ NA RADNICI. V spolupráci s Jazz Collegium sme pod patronátom primátora mesta Žilina Igorom Chomom zorganizovali prvý Jazzový koncert na radnici. Učinkovali pražskí jazzoví hudobníci: **Jana Koubková, Ondřej Kabrna a Jan Vodňanský**

POKOJ ĽUĎOM DOBREJ VÔLE. Nadácia POLIS bola partnerom Krajského kultúrneho strediska v Žiline pri organizovaní **Vianočného koncertu** v Kostole sv. Barbory, ktorý sa konal pod záštitou primátora mesta Žilina Petra Fiabáne a predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej.

NAPÍSALI NÁM:

Veľká vďaka za krásne podujatie, bol to pre mňa nesmierne príjemný zážitok. Nadácii Polis držím z celých síl palce – robíte krásne a užitočné veci! **Adam Bžoch**

Vďaka za privilegium tlmočiť túto vzácnu udalosť. Prajem Vám, aby ste aj naďalej vedeli a vládali prinášať verejnosti takéto kľúčové, provokačné a život budujúce myšlienky. **Ján Máhrík**

Ďakujem za skvelú organizáciu. Vždy sa teším na POLIS! **Grigorij Mesežnikov**

Som veľmi rada, že som mohla prísť, stretnúť sa s priateľmi. Teším sa zo študentov, ktorí majú záujem poznať dejiny. **Katarína Hradská**

Ďakujem v mene svojom a mojich študentov za výborne zorganizovanú akciu, výbornú prezentáciu, ľudský a odborný prístup. **Alica Virdzeková**

Pracujeme na najkrajšej téme, ktorá ma postretla. Neziskové lieky. Polis je naša prvá platforma, na pôde ktorej sme verejne vystúpili. Ešte budete o nás počuť a budete hrdí. **Peter Tavel**

Ako vždy, prostredie inšpirujúce, dobre sa debatuje. **Peter Zajac**

Potešil ma veľký záujem študentov. O dezinformáciach musíme hovoriť každý deň! **Tomáš Čížik**

Vďaka organizátorom za pozvanie a za krásne pocity v zelenej Žiline. Dúfam, že toto nebude naše posledné stretnutie. Všetko dobré. **Martin Prebudila**

Facebook nezničí ani demokraciu ani takéto pekné diskusie! Ďakujem za pozvanie. **Jakub Goda**

Ďakujem za pozvanie! Super prostredie, príjemné, otvorené, zaujímajúce sa. **Ol'ga Gyárfášová**

Ako vždy príjemné a podnetné stretnutie a milé obecenstvo. **Štefan Hríb**

Ďakujem krásne za pozvanie. Držím Vám palce do ďalšej práce. **Renáta Deák**

Skvelé publikum, inteligentné otázky, výborná organizácia. **Juraj Smatana**

Veľmi zaujímavé a príjemné stretnutie so záujmcami o Štúra v príjemnom prostredí. **Tibor Pichler**

Správna rada:

Juraj Bohyník
Katarína Cibulková
Eric Andre Francois Maintenay
Vladimír Pirošík
Dana Prekopová

Revízor: Ján Sapara

Správkyňa: Milena Prekopová

V roku 2018 nám projekty pomáhali realizovať

Zuzana Benková, účtovníčka
Bea Beniková, fotografka
Juraj Bohyník, filozof a teológ
Lucia Faltinová, analytička
Matej Janík, technik
Beáta Jarošová, žurnalistka
Ivan Köhler, výtvarník
Richard Köhler, fotograf
Peter Kuchár, dobrovoľník
Janči Máhrik, tlmočenie
Tibor Máhrik, kazateľ
Peter Ničík, kulturológ
Barbora Palušová, dobrovoľníčka
Dagmar Požoniová, grafička
Terézia Prekopová, dobrovoľníčka
Peter Snadík, fotograf
Peter Vaňouček, hudobník
Alica Virdzeková, učiteľka
Viktor Tanító, učiteľ
študenti a ďalší dobrovoľníci zo žilinských stredných škôl
ľudia, ktorí si k nám prišli pohovoriť, posediť, popočúvať, popremýšľať

Granty, darcovia, sponzori, partneri

Mesto Žilina
Žilinský samosprávny kraj
A2B s.r.o.
HMZ s.r.o.
AMD s.r.o.
CENAA, n.f.
Inštitút pre verejné otázky
Jazz Collegium
Kníhkupectvo Artforum
Krajské kultúrne stredisko v Žiline
Vydavateľstvo-F
Nadace Forum 2000
Gymnázium Varšavská cesta 1
Gymnázium bilingválne na ul. Růžičku v Žiline
Bilingválne gymnázium Milana Hodžu v Sučanoch
Konzervatórium Žilina
ľudia a organizácie, ktorí nám darovali svoj čas, myšlienky a 2%

Mediálni partneri

Žilinský večerník
Rádio Frontinus
www.zilina.sk
Žilinsko - Bytčiansko
.týždeň
Evanjelický východ
TV Severka
TV Karpaty

NADÁCIA POLIS ďakuje všetkým podporovateľom, spolupracovníkom, dobrovoľníkom za pomoc pri napínaní svojho poslania.

Ďalšie informácie:

- Nadácia zamestnávala jedného zamestnanca v trvalom pracovnom pomere. Podľa potreby a typu projektov si odborné služby objednávala externe.
- Členovia správnej rady a revízor vykonávali svoje funkcie bez nároku na odmenu.
- Správkyňa nadácie spravovala nadáciu bez nároku na odmenu za výkon tejto funkcie.
- Účtovníctvo viedla externe firma zaoberajúca sa vedením účtovníctva komerčne.
- V roku 2018 nespravovala nadácia žiaden nadačný fond.
- V roku 2018 neboli vykonané žiadne zmeny v nadačnej listine ani v zložení orgánov.
- Výška nadačného imania k 31.12.2018 je 6.638 EUR

Príjmy podľa zdrojov a pôvodu		k 31.12.2018
verejné zdroje / Mesto Žilina, Žilinský samosprávny kraj		10 950,00
2%		12 552,13
vlastná činnosť		20 125,00
príjmy celkom		43 627,13

Výdavky	k 31.12.2018	v %
projekty a aktivity (podľa textovej časti)	40 735,25	90,45
administratívne a režijné výdavky (správa fondu)	1 500,21	3,33
poskytnutá finančná podpora	2 800,00	6,22
výdavky celkom	45 035,46	100,00

Kontakt:

NADÁCIA POLIS ŽILINA
Mariánske námestie 31
010 01 Žilina

Informácie:

Milena Prekopová
tel.: +421 905 409 384
e-mail: kancelaria@nadaciapolis.sk
www.facebook.com/nadaciapolis
www.youtube.com/nadaciapolis

2% - údaje potrebné na vyplnenie tlačív:

názov: NADÁCIA POLIS ŽILINA
sídlo: Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina
IČO: 42390931
právna forma: nadácia

Ďalšie údaje:

DIČ: 2024172216
IBAN: SK88 1100 0000 0029 4246 4238
Registrácia číslo: 203/Na-2002/1102

Text výročnej správy: Milena Prekopová
Fotografie: Richard Köhler, Peter Snadík, Bea Beniková

